

Keskkonnaregistri kandest

From: Kalle Karoles
To: Leo Saare; Uudo Timm
Date: 12.01.2011 10:40
Subject: Keskkonnaregistri kandest

Tere Uudo

Sain Kristinalt järgneva teate:

Tere Kalle,

vaatasin keskkonnaregistrit ning sealt pole Väike-Kadastiku järve kannet kustutatud:(

Tervitustega

Kristina

Palun kustuta keskkonnaregistrist Väike-Kadastiku järve kanne, alus KKM kiri 15.12.2010 nr 12-15/7296-5

Tervitades

Kalle

Hr Kalle Karoles
Keskkonnateabe Keskus
Mustamäe tee 33
10616 TALLINN

Teie 13.10.2010 nr 10.-2/1542

Meie 15.12.2010 nr 12-15/7296-5

Keskkonnaregistri kannete muutmine

Austatud härra Karoles

Keskkonnaministeerium, olles keskkonnaregistri vastutava töötlejana läbi vaadanud Eesti Energia Kaevandused AS ning Advokaadibüroo Entsik & Partnerid OÜ taotlused keskkonnaregistri kannete muutmiseks, tegi keskkonnaregistri volitatud töötlejale Keskkonnateabe Keskusele ülesandeks kontrollida üle taotlustes nimetatud veekogude keskkonnaregistris registreerimise õiguslikud alused ja kustutada ebaõiged kanded registrist. Keskkonnaministeerium esitas oma kirjas motiveeritud seisukohad selle kohta, miks ta peab pöördumistes nimetatud veekogude kandmist veekatastrisse ning hiljem keskkonnaregistrisse mitterõõustavaks.

Keskkonnateabe Keskuse keskkonnaregistri osakonna juhataja Udo Timmi allkirjaga vastusest selgub, et keskkonnaregistri volitatud töötleja ei ole esitanud mitte ühtegi sisulist vastuväidet Keskkonnaministeeriumi seisukohtadele. Selle asemel on taotluste läbivaatamise käigus olemasolevaid kandeid muudetud ilma üheselt mõistetava õigusliku aluseta. Keskkonnaministeerium ei nõustu Keskkonnateabe Keskuse seisukohtadega ning põhjendab oma mitterõõustumist alljärgnevaga.

Eesti Energia Kaevandused AS pöördumises nimetatud objektide kohta tehtud kanded

Vabariigi Valitsuse 26.10.1999 määrusega nr 324 kinnitatud „Riigi veekatastri pidamise põhimääruse“ punkti 16 alapunkti 3 kohaselt oli pinnavee andmete veekatastris registreerimise aluseks olevaks dokumendiks jõgede kohta nime ja hüdrograafiliste andmete osas ENSV Ministrite Nõukogu Presiidiumi Keskkonnakaitse ja Loodusvarade Ratsionaalse Kasutamise Komisjoni (edaspidi *Komisjon*) poolt 30. märtsil 1982 kinnitatud „Eesti jõgede, ojade ja kraavide nimestik“. Seega sai Komisjoni poolt koostatud nimestik olla veekatastrisse kannete aluseks üksnes jõgede, mitte aga muude vooluveekogude osas. Kahjuks pole Keskkonnateabe Keskus oma vastuses ministeeriumile põhjendanud, millisel õiguslikul alusel toimus näiteks Riiasoo kraavi, Konsu peakraavi ning Putku peakraavi kandmine veekatastrisse.

Oma vastuses märgite: „*Esiteks on üsna kindel, et antud veekogusid on kaevandamise käigus tugevalt mõjutatud ning on tõenäoline, et vooluteljed ei jookse enam süngides, mis kujutatud kaartidel. Teeme ettepaneku, et koos Eesti Energia Kaevandused AS ning Keskkonnaameti ja ka Maa-ameti toodetud aluskaartide (ortofotod, ETAK) abil täpsustaks kõnealuste veekogude asukohti ning voolutelgesid*“.

Tuletame meelde, et saatsime oma 03.10.2010 kirja lisana Keskkonnateabe Keskusele ka Eesti Energia Kaevanduste AS pöördumise koos lisaga, milles sisalduv informatsioon sisaldas meie arvates selget viidet sellele, et keskkonnaregistrisse ning varem veekatastrisse kantud objektid ei pruugi enam üldse eksisteerida. Palusime Keskkonnateabe Keskusel kontrollida kõiki kannetega seotud asjaolusid. Selle asemel, et teha ministeeriumile ettepanekut Eesti Energia Kaevanduste AS ning Keskkonnaameti ja Maa-ameti ühiseks tegutsemiseks, oleksite keskkonnaregistri volitatud töötlejana võinud koheselt nimetatud koostööd teha ning selgitada välja, millised Eesti Energia Kaevanduste AS pöördumises toodud objektidest üldse eksisteerivad ning millised mitte.

Ülaltoodust tulenevalt palume veel kord kontrollida Eesti Energia Kaevanduste AS pöördumises toodud andmeid ning informeerida kontrollimise tulemustest Keskkonnaministeeriumi hiljemalt 30. detsembriks 2010.

Väike-Kadastiku järve kohta tehtud registrikanded

Oma vastuses Keskkonnaministeeriumi ettepanekule Kadastiku järve kohta tehtud ebaõige kande kustutamiseks olete oma tegevuse õigustamisena viidanud Keskkonnaministeeriumi kantsleri 23.04.2001 kirjale nr 2-1/1207. Väidate, et nimetatud kirja sisuks oli kantsleri korraldus täpsustada veekatastri alusdokumente. Samuti väidate, et kirjale oli lisatud ka juhend, kus olid juhised esitada keskkonnateenistuste täpsustused Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskusele (edaspidi ITK), kes viiks parandused veekatastrisse. Muu hulgas olevat dokumendis toodud ettepanek täiendada nimestikku peale 1964. aastat tekkinud tehisjärvedega, ammendatud põlevkivi-, kruusa jt karjääride süvendites tekkinud veekogudega (juhendis lõik 4).

Kahjuks ei põhjenda mitte ükski Teie vastusele lisatud dokumentidest või selgitustest, kust tulenes ITK õigus kanda veekatastrisse järvi, mis puudusid Eesti Teaduste Akadeemia Zooloogia ja Botaanika Instituudi poolt koostatud „Eesti järvede nimestikust“. On ilmne, et keskkonnateenistuse poolt esitatud andmete alusel keskkonnaregistri kannete tegemine oli õigusvastane. Põhjendame oma seisukohta alljärgnevaga.

1. Keskkonnaministeeriumi kantsleri 23.04.2001 kiri nr 2-1/1207 sisaldab keskkonnateenistuste juhatajatele suunatud palvet kindlustada koostöö veekatastri volitatud töötlejaga veekatastri alusdokumentide täpsustamisel. Juhendi töö tegemiseks on koostanud ITK ning ITK-d on kohustatud andma ülevaade riigi veekatastri alusdokumentide täpsustamise käigust 01.08.2001. Seega ei ole kantsler mitte kedagi kohustanud tegema muudatusi või kandeid toonases veekatastris.

2. ITK koostatud ning ITK direktori Leo Saare allkirjastatud tööjuhendis loetletakse sõnaselgelt ning Vabariigi Valitsuse 26.10.1999 määrusega nr 324 kinnitatud „Riigi veekatastri pidamise põhimäärusele“ viidates erinevate veekogude veekatastrisse kandmise aluseks olevad dokumendid. Samuti selgitatakse tööjuhendis, et erinevatel aegadel valminud veekogude nimestikud vajavad täpsustamist ja täiendamist. Juhendi lisas 1 palub ITK kontrollida, kas

mõni seisuveekogu pindalaga 1 ha või enam puudub „Eesti järvede“ nimestikust (Lisa 1 punkt 1) ning selgitab, et veekatastri uude alusdokumenti on järvede osas kavandatud haarata eelkõige veekogud pindalaga 1 ha või enam (Lisa 1 punkt 2).

Seega võis juhendi ning selle lisa läbi lugenu püstitatud ülesandest aru saada üksnes nii, et kuivõrd Vabariigi Valitsuse 26.10.1999 määrusega nr 324 kinnitatud „Riigi veekatastri pidamise põhimääruse“ punkti 16 alapunktis 1 nimetatud „Eesti järvede nimestiku“ koostamisest oli möödunud piisavalt palju aega seati eesmärgiks järvede osas uue veekatastri kannete tegemise aluseks oleva dokumendi koostamine. Nimetatud uus alusdokument oleks pidanud sisaldama kõiki 1 hektarist suurema pindalaga järvesid ja keskkonnateenistuste poolt tähelepanuväärseks peetavaid väiksemaid järvi. Just täiendavate andmete kogumiseks oligi vajalik kutsuda teenistusi üles esitama andmeid ITK-le ning tegema koostööd ITK-ga.

Samuti on ITK ise oma tööjuhendis märkinud, et järvede nimestikku soovitakse täiendada peale 1964. aastat tekkinud tehisjärvedega, ammendatud põlevkivi-, kruusa, jt karjääride süvendites tekkinud veekogudega. Teatavasti on Väike-Kadastiku järve piirkonnas paiknev lubjakivi (sh veealune) maavarade registris võetud arvele aktiivse tarbevaruna. Seega on ITK veekatastrisse kannete tegemisel lisaks õigusaktidele eiranud ka oma enda koostatud juhendeid.

Selle asemel, et väidetavalt 1964. aastal valminud järvede nimestiku baasil ning keskkonnateenistuste poolt vastavalt juhendile esitatud täiendavatele andmetele tuginedes koostada uus järvede toonases veekatastris registreerimise aluseks olev dokument ning sätestada see uue alusdokumendina „Riigi veekatastri põhimääruses“, tegi ITK omavoliliselt veekatastri kandeid.

Me ei pea asjakohasteks väiteid, mille kohaselt Väike-Kadastiku järve kajastumine 2003. aasta ja 2004. aasta kirjavahetuses, mida peeti uue avalikult kasutatavate veekogude nimekirja koostamiseks, oleks õigustuseks järve kandmisele veekatastrisse. Järve kajastamine kirjavahetuses oli tingitud just varasemast ebaõigest kandest veekatastrisse. Absoluutselt tõele mittevastav on Keskkonnateabe Keskuse vastuses toodud väide, mille kohaselt Väike-Kadastiku järve kandmine veekatastrisse ning tänasesse keskkonnaregistrisse on toimunud vastavalt veekatastri ja keskkonnaregistri vastutava töötleja, Keskkonnaministeeriumi korraldustele.

Kõike eeltoodut kokku võttes rõhutame, et vastavalt Vabariigi Valitsuse 26.10.1999 määrusega nr 324 kinnitatud „Riigi veekatastri pidamise põhimääruse“ punkti 16 alapunktile 1 sai veekatastris pinnavee andmete registreerimise aluseks olevaks alusdokumendiks järvede nime, asukoha ja morfoloogiliste andmete osas olla üksnes Eesti Teaduste Akadeemia Zooloogia ja Botaanika Instituudi koostatud „Eesti järvede nimestik“ Kuivõrd see nimestik ei sisalda Väike-Kadastiku järve, siis ei saanud nimetatud järve kanda ka veekatastrisse.

01.01.2003 jõustunud keskkonnaregistri seaduse § 59 lõiked 1 ja 2 võimaldasid säilitada veekatastri õigusliku seisundi ajani, mil veekatastris sisaldunud andmed tuli keskkonnaregistrisse kanda. Siis pidanuks volitatud töötleja vastava kande tegemisel kontrollima, et keskkonnaregistrisse kantakse üksnes need veekatastris sisalduvad andmed, mis olid katastrisse kantud õiguslikul alusel. Õigusliku aluseta tehtud kannete alusel andmete keskkonnaregistrisse kandmine ei ole kooskõlas õigusaktidega. Ebaõigete andmete parandamine keskkonnaregistris toimub vastavalt keskkonnaregistri seaduse §-le 53. Nimetatud paragrahvi lõige 3 sätestab, et keskkonnaregistri vastutava töötleja otsuse alusel parandab keskkonnaregistri volitatud töötleja ebaõiged andmed.

Oleme oma 03.10.2010 kirjas märkinud ka seda, et keskkonnaregistri seaduse §-s 5 on sätestatud keskkonnaregistri kande alusdokumendid ja §-s 38 on sätestatud andmeandjad ja see, mil viisil andmeandja keskkonnaregistrisse andmeid annab. Seaduse § 38 lõike 2 punkti 6 kohaselt esitab veekogude nimistu osas keskkonnaregistrile andmed õigusakti ettevalmistanud valitsusasutus. Seega veekogude nimistusse saab andmeid esitada ainult õigusakti alusel õigusakti väljatöötanud valitsusasutuse ettepanekul.

Meie 03.10.2010 kirja järel nn korrastatud registrikaardi jaotises „Õigusaktid“ on Keskkonnateabe Keskus teinud järgmise kande: Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu „Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kinnitamine“ ning lahtris „Vastu võetud“ on kuupäev 25.11.2004. Rõhutame, et keskkonnaregistri kannete aluseks ei ole õigusaktide eelnõud, vaid kehtivad õigusaktide. Palume selgitada, millist toimingut on Keskkonnateabe Keskus pidanud praegusel juhul eelnõu vastu võtmise kuupäevaks.

Ülaltoodust tulenevalt palume Teil kustutada ebaõiged kanded keskkonnaregistrist ning tagada keskkonnaregistri kannete tegemine õiguslikul alusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rita Annus
Kantsler

Kristina Grau 626 2847; kristina.grau@envir.ee